

**פאנק נגד המלחמה
וההשתקה**
עמ' 9

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדיר

زو هديره ZO HADEREKH

גיליון 45 / 20 בנובמבר 2024

טרנספר בנגב

עמ' 3

הריסת המסגד בכפר אום אל-חיראן, 14.11 (צילום: פלאש 90)

הקומוניסטים באיראן נגד ציר ההתנגדות

עמ' 7

מכתבים למערכת

על כיבוש והפיכה משטרית

מאז הטבח הנפשע שביצע חמאס ב-7 באוקטובר ופרוץ המלחמה, אנו מצויים במציאות קיצונית וקשה של פגיעה בזכויות אדם. בעזה מתרחשים בכל יום אסון הומניטרי ופגיעה מחרידה וחסרת תקדים בזכויות אדם, תוך הפרה של החוק הבינלאומי. כ-43 אלף נהרגו, מתוכם מעל ל-17 אלף ילדים, עשרות אלפים נוספים נפצעו, ורוב התושבות והתושבים נעקרו מבתיהם. בישראל נרצחו ונהרגו בטבח שבעה באוקטובר ובמלחמה כ-1,700 בני אדם, אלפים נפצעו, ועשרות אלפי ישראלים מפונים מבתיים בדרום ובצפון. בשבי חמאס מוחזקים 101 חטופים.

המשבר ההומניטרי המחריר בעזה נסקר בהרחבה בדו"ח של ארגוני המאבק בכיבוש שלו שותפה האגודה לזכויות האזרח. בדו"ח האחרון אנו מבקשים להפנות זרקור לשינוי מהותי שחל במצב זכויות האדם בישראל ובגדה המערבית. מהדוח עולה תמונה של שימוש מופרז, בלתי מבוקר ובלתי חוקי בכוח בכל התנהלות הממשלה. היא מרסקת את מערכת המשפט ואת השירות הציבורי בדרך לצבירת כוח בלתי מוגבל; מגבירה את השימוש בכוח ואת ההיתר לאללימות בלתי מרוסנת של מתנחלים בגדה; פועלת באמצעים כוחניים כדי להגביל את חופש הביטוי והמחאה; ופוגעת באופן שיטתי בזכויותיהם של עצירים ואסירים. כל המהלכים הללו פוגעים במיוחד ובאופן ממוקד בזכויותיהם של פלסטינים בשטחים ושל החברה הערבית בישראל.

במקום לטפל בצרכים הדחופים שיצרה המלחמה, ממשיכה הממשלה לפעול ממניעים פוליטיים צרים ולהתנער מאחריותה כלפי רוב האזרחיות והאזרחים. היא מקדמת מדיניות תקציבית גזענית ומופקרת; ממשיכה ללבות את האש החברתית והפוליטית; ומתמידה במאמציה לקדם את "ההפיכה המשטרית" ולערער את יסודות הדמוקרטיה. בצל המלחמה, כשהקשב הציבורי מופנה למקומות אחרים, מחוללת הממשלה שינויי עומק בכל הקשור לשליטה בגדה המערבית; מעמיקה ומאיצה את תהליך הסיפוח תוך ביסוס עליונות יהודית ודחיקת האוכלוסייה הפלסטינית; וכל זאת בדרך להחלה מלאה של ריבונות ישראלית בשטח הכבוש.

אסונות או מצבי חירום מנוצלים תמיד לקידום מהלכים אנטי-דמוקרטיים; לפגיעה בזכויות האדם ולהצבת סימני שאלה סביב הרעיונות העומדים בבסיסן; להסתה נגד מיעוטים; להפחדה ולהשתקה. מהלכים שנוקטים בעת חירום מנרמלים פגיעה בזכויות האדם ובדמוקרטיה. גם כשהם מקודמים כאמצעים זמניים לתקופת המשבר, הם נותרים לעיתים שינויים קבועים.

חשיבות הדו"ח שפרסמנו לאחרונה היא בתמונה הכוללת המדאיגה שהוא מציג. אנו תקווה שהוא יעמיק את ההבנה של הציבור לגבי הפגיעה בזכויות האדם ובמוסדות הדמוקרטיים, ויעורר את הציבור לפעולה ולהתנגדות. מעקב אחרי תהליכי הפגיעה בזכויות אדם הוא קריטי גם כדי לייצר את האפשרות לתיקון תחת ממשלה אחרת ובמציאות אחרת.

נועה סתת

מנכ"לית האגודה לזכויות האזרח

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

למי תודה ולמי ברכה? לבר-דוד כמובן

"חישוב ראשוני שערכו במשרד האוצר מעלה כי עובד במגזר הציבורי 'תרום' במסגרת גזירות תקציב 2025 כפליים ממקבילו במגזר הפרטי. לדוגמה, משפחה עם שני ילדים שבה שני ההורים עובדים במגזר הציבורי ומשתכרים 15 אלף שקל ברוטו כל אחד, תפסיד כ-838 שקל בחודש. משפחה מקבילה שמקור פרנסתה במגזר הפרטי, תושפע מהגזירות בכ-342 שקל בחודש".

און דורי, "גלובס", 5.11

למי תודה ולמי ברכה? לטראמפ כמובן

"ניצחוננו של דונלד טראמפ בבחירות בארה"ב כבר מניב הטבות, לפחות לעשרה אנשים. לפי בדיקה שערכו בסוכנות בלומברג, הונם של עשרת האנשים העשירים בעולם עלה בסכום שיא של 64 מיליארד דולר בתוך יום, לאחר שטראמפ הבטיח את שובו לבית הלבן. זו העלייה היומית הגדולה ביותר בהון מאז החלו בלומברג בדירוג ב-2012. בראש רשימת העשירים מדורג מקורבו של טראמפ, אלון מאסק, שאף זכה לתשבחות נלהבות בנאום הניצחון של הנשיא ה-47 של ארה"ב. מאסק הוסיף להונו האישי 26.5 מיליארד דולר, והוא עומד כעת על 290.3 מיליארד דולר. זאת לאחר שמניית טסלה, יצרנית הרכבים החשמליים של מאסק, זינקה ב-14.8%. עשירים נוספים שהפכו לעשירים יותר כוללים את ג'ף בזוס, שביטל את התמיכה המתוכננת של העיתון שבבעלותו 'וושנינגטון פוסט' ביריבתו של טראמפ, קמלה האריס, ואת מייסד אורקל לארי אליסון. הונו של בזוס עלה ב-3.2 מיליארד דולר (אמזון עלתה ב-3.8%) ל-228.3 מיליארד דולר, ואילו הונו של אליסון (אורקל עלתה ב-5.5%) התרחב ב-5.4 מיליארד דולר ל-193.5 מיליארד דולר".

סוכנות הידיעות בלומברג, 7.11

למי תודה ולמי ברכה? לנתניהו כמובן

"ניצחון של בנימין נתניהו בבחירות 2022 השתלם לערוץ 14. עם הקמתה, קואליציית נתניהו יצאה בשורה של מהלכי חקיקה למען ערוץ הטלוויזיה הבייסטי, שמתמחה בקידום האינטרסים האישיים של ראש הממשלה באמצעות תעמולה, הסתה וחדשות כזב. מהנתונים עולה שבצד החקיקה המיטיבה, ששוויה עבור ערוץ 14 נאמד בעשרות מיליוני שקלים, אחרי שנתניהו חזר לשלטון חלה קפיצה חדה בהיקף הפרסום שרכשו מהערוץ משרדי ממשלה שבראשם עומדים שרים מהליכוד, בהם משרד ראש הממשלה. מדובר בכסף ציבורי שמחולק בידי משרדי הממשלה תוך מעורבות אישית של השרים. במשרד התחבורה בראשות השרה רגב נרשמה ב-2023 עלייה של כ-65% ברכישת זמן אוויר בערוץ. ב-2024 העלייה הקצינה: עד תחילת אוקטובר רכש משרדה של רגב 140 דקות פרסום – יותר מכל משרד ממשלתי אחר שנבדק. בהשוואה לשנה הקודמת, זה זינוק עצום של כ-480%".

איתמר ב"ז, "העין השביעית", 10.11

מדיניות הטיהור האתני מיושמת גם בנגב

ב-2017 חתמה המדינה עם רבים מתושבי אום אלחיראן על הסכם. אך אז חזרה בה בטענה שההסכם נחתם ללא סמכות. למרות זאת, קיימו התושבים שיח עם מוסדות התכנון ועם רשות ההסדרה לבדואים וניסו למצוא פתרונות. אבל נראה שבתקופה זו המדינה מכירה רק שפה אחת: שפת הבולדוזרים וההריסות. כך היא פעלה גם בוואדי אלח'ליל, באום בטין ובמקומות אחרים.

האם אתה מזהה שינוי בתקופת כהונתה של הממשלה הנוכחית?

מדיניות ההריסות מתנהלת מאז 2016 לפי אותם מסמכים משפטיים מנחים. עם זאת, אין ספק שתחת הממשלה הנוכחית חלה עליית מדרגה חמורה מאוד בתדירות ההריסות ובשיטות הפעולה האלימות. ראשית, האחריות ליחידת האכיפה עברה למשרדו של בן גביר, שדורש לעמוד במכסה שבועית של הריסות. שנית, השר עמיחי שקלי, הממונה על החברה הערבית-בדואית בנגב, התגאה בשבוע שעבר בוועדת השרים לענייני החברה הבדואית בעלייה של 400% בצווי ההריסה לערבים בנגב. תפקידו של השר שקלי כאחראי לרשות ההסדרה הוא להכין תוכניות להכרה בכפרים ולפתח את התוכניות של היישובים הקיימים כדי לתת מענה לאזרחים. אך במקום לספק פתרונות ולמלא את תפקידו, שקלי מתגאה בהרס. בממשלה הנוכחית זה הפך לטרנד – מי יכול לקחת קרדיט על יותר הריסות בתיים. אני אומר את זה בכל ראיון וגם במליאת הכנסת: כך לא מתייחסת מדינה לאזרחיה. בענייני קרקעות, במיוחד בנגב, המדינה מתייחסת לערבים הבדואים כאל אויבים.

מה צפוי לאוכלוסייה הערבית-בדואית בחודשים הבאים?

המדיניות של אי-הכרה, של ריכוז הערבים-בדואים ושל מניעת שירותים כמו חינוך ובריאות כדי לעקור תושבים מהכפרים, מומשה תמיד תחת הסיסמה הגזענית "מקסימום ערבים על מינימום קרקע". השר שקלי אומר בצורה חד-משמעית, שהאג'נדה היחידה שיש לו כיום היא – "תוכנית המיקודים". המשמעות היא שמרכזים ביישוב כמו חורה, רהט או כסיפה, שממילא סובל ממצוקה, אוכלוסייה נוספת. אך לאורך השנים, למרות כל הניסיונות והקשיים, מצליחה החברה הערבית-בדואית בנגב להתאחד ולהיאבק. גם כשהממשלה הורסת, אנשים לא עוזבים. תושבים שהורסים להם את הבית – עוברים לגור באוהל. וכמו שראינו באום בטין – הם יכולים להישאר על האדמה גם בלי אוהל, מתחת לעץ. בחצי השנה האחרונה, בצל המלחמה, התקיימו כמה מפגשים עם שותפות השלום וארגונים אחרים, בהם דנו כיצד אפשר לרתום את החברה היהודית לקחת חלק במאבק. גם בהפגנות נגד המלחמה בעזה, אנחנו קושרים בין המלחמה המתחוללת שם למלחמה שמנהלת הממשלה נגד הבדואים בנגב. במקרה של הריסות בתיים, הנוכחות של פעילים יהודים במאבק היא חשובה מאוד. כידוע, כאשר המשטרה רואה מולה שחורים היא פועלת אחרת מאשר מול לבנים. לכן חשוב מאוד שהמאבק הזה יהיה מאבק משותף של ערבים ושל יהודים. אין דרך אחרת לבד ממאבק ערבי-יהודי משותף.

אסף טלגם

כוחות משטרה הורסים את המסגד באום אלחיראן (צילום: פלאש 90)

בשבוע שעבר הרסה הממשלה את הכפר הערבי-בדואי אום אלחיראן, כדי להקים על אדמותיו גרעין התיישבות יהודי. על רקע זה שוחח "זו הדרך" עם ח"כ יוסף עטאוונה (חד"ש), תושב חורה שבנגב וממנהיגי מאבק הכפרים הלא מוכרים.

בשבוע שעבר היית לצד התושבים בעת שהמשטרה הרסה שוב את אום אלחיראן. מה קרה שם?

בשעות הבוקר המוקדמות של יום חמישי, 14 בנובמבר, קיבלתי הודעה שכוחות משטרה עצרו את המנהיגות של היישוב אום אלחיראן. המעצרים היו הכנה להשלמת הרס הכפר. עוד קודם לכן, אילצו רשויות האכיפה את התושבים להרוס את בתיהם בעצמם, תוך שימוש באיום לפיו מי שלא יהרוס את הבית בעצמו – לא יקבל פיצויים ולא יוצעו לו פתרונות דיור. עד יום רביעי בשעה מאוחרת בלילה, עבדו תושבי אום אלחיראן כדי להרוס את הבתים שלהם עצמם. המבנה היחיד בכפר שעדיין עמד על תלו היה המסגד. מוקדם בבוקר הגעתי לאום אלחיראן. היו שם גם פעילים יהודים שבאו להתנגד להריסה. אני מעריך ומוקיר אותם מאוד, כי חשוב שהמאבק יהיה מאבק ערבי-יהודי משותף. אולם למרות המאמצים שלנו ושל התושבים, כל הניסיונות למנוע את הריסת המסגד נכשלו.

באותם רגעים המראות באום אלחיראן היו מהקשים ביותר שראיתי בחיי. לפי הקף כוחות המשטרה שהגיעו ליישוב והציוד שהיה להם – כולל ליווי של מסוק – אפשר היה לחשוב שמדובר במבצע לכיבוש הכפר. זה היה כוח שלא היה מבייש שום מבצע צבאי. אין שום הצדקה או צורך להתנהגות כזו של המשטרה מול אזרחים. תושבי אום אלחיראן הם אזרחים שהמדינה העבירה אותם לכברת קרקע זו ב-1953, וגם בג"ץ קבע שהם ברי רשות. ובכל זאת, לאחר שבעים שנה, שוב החליטה המדינה לגרש אותם.

מה שהכי כואב בהריסה הוא הגזענות. מגרשים ערבים-בדואים ובמקומם יתיישב גרעין התיישבות של יהודים בשם דרור. לא מגרשים את הכפר כדי להקים איזו תשתית לאומית שתשרת את כלל האוכלוסייה. ובכלל, הרי המדינה העבירה את התושבים לשם ויכלה להסדיר את היישוב. לפני יותר מעשור החל תהליך הסדרה באום אלחיראן. אך במקום להשלימו, הוחלט לגרש את התושבים ולהקים יישוב יהודי. ההשקפה של הממשלה בנגב בשנים האחרונות זו ההשקפה שמנחה את פעילות הצבא בצפון עזה – טיהור אתני.

מועסקים בשטחים מפונים תוך סיכון גדול לחייהם

נ-60 עובדי חקלאות נהרגו מאז ה-7 באוקטובר

הישראלית". הספר פורסם החודש בהוצאת אוניברסיטת סטנפורד היוקרתית והוא המחקר המקיף ביותר שנכתב עד כה בנושא.

במהלך ההשקפה התקיים דיון בהשתתפות ד"ר קמינר מאוניברסיטת קוויין מרי בלונדון; ד"ר גיא שלו, אנתרופולוג ומנכ"ל רופאים לזכויות אדם; נועה שאוואר, פעילה בכוח לעובדים ובעבר אשת צוות בקו לעובד; ותומר טולדנו, מעצב עטיפת הספר. במרכז הדיון עמדו השאלות: כיצד הגעתם של רבבות עובדים מתאילנד פתרה את בעיות כוח האדם של החקלאות הישראלית; מדוע הגעתם של הפועלים מתאילנד משתלבת במערכת העולם הקפיטליסטית-קולוניאלית שישראל היא חלק בלתי נפרד ממנה; אילו כישורים מביאים המהגרים לעבודה בישראל לבד מנכונות לעבוד עבודת כפיים בתנאים קשים; וכיצד מקל הבידוד החברתי של העובדים את ניצולם המחריד ואת חשיפתם לסכנות המלחמה.

לפחות 60 עובדי חקלאות ממדינות אסיה נהרגו בישראל מאז פרוץ המלחמה, שישה מהם לאחרונה בשדות הצפון. ההרוגים ברובם הם אזרחי תאילנד. היממה המדממת מכולן הייתה 7 באוקטובר 2023. אז נרצחו 39 פועלים תאילנדים ו-31 נוספים נחטפו (גופות שניים מהם עודן מוחזקות בידי חמאס). כמו כן, נרצחו עשרה פועלים נפאלים (באופן רשמי, "משתלמים" בחקלאות) ולצדם שניים מטנזניה ואחד מקמבודיה.

בצפון נהרגו מאז פרצה המלחמה, שישה עובדי חקלאות אסייתים – הראשון היה פאטניבין מקסול ממדינת קרלה שבדרום הודו. זה קרה לפני כחצי שנה מירי לעבר מטע במושב מרגליות. בתקרית נפצעו שבעה. אחד מהם הוא בוש יוסף ג'ורג', גם כן מהודו.

הנתונים נמסרו בתחקיר על מצבם של עובדי החקלאות הזרים בישראל שפורסם השבוע באתר "שומרים". התחקיר חושף את המחר הכבד שהם משלמים בחייהם ובבריאותם. כדי להשיג תעסוקה, הם משלמים אלפי דולרים לקבלני כוח אדם פרטיים, שחזרו לפעול בחסות המלחמה ובעידוד הממשלה. לפני כחודש הכריז שר הפנים משה ארבל (ש"ס): "חל איסור על פי חוק להעסיק עובדים זרים ביישובים מפונים. החובה לשמור על חיי כל אדם גוברת על פתיחת טפסות בשטח חקלאי מפונה". אבל על פי התחקיר, "אין חוק כזה, וממילא ללא העובדים הזרים אין חקלאות במדינת ישראל".

הצהרתו של השר הגיעה לאחר מותו של הפועל התאילנדי ניסן מיראם, שנהרג ב-11 באוקטובר כתוצאה מפיצוץ של נפל במטע תפוחים ליד קיבוץ יראון. חלפו שבועות ספורים בלבד ושוב אסון נורא – ב-31 באוקטובר נהרגו ארבעה פועלים מתאילנד מרקטות של חיזבאללה שנפלו בשטחים חקלאיים סמוך למטולה. הארבעה, אקהפול וואנסאי, פריאד פילאסראם, ת'אנה טיצינטואק וקוויסאק פאפאנאנג קיפחו חייהם יחד עם מעסיקם עומר ויינשטיין, בן קיבוץ דפנה. יצוין שבשלישי (19.11) התקיים במועדון הגדה השמאלית בתל-אביב אירוע השקה לספרו של ד"ר מתן קמינר "קפיטליזם קולוניאלי: מהגרים תאילנדים בחקלאות".

נער פלסטיני נהרג באתר בניה בטמרה

מתחילת השנה נהרגו 61 עובדים בתאונות עבודה. עובד בן 36 נפצע (18.11) באורח בינוני בנפילה מגובה באור יהודה. הוא פונה לבית החולים שיבא כשהוא סובל מחבלות בראש ובגפיים.

מוניר סאלח מריסאת, בן 50 מאעבלין בגליל המערבי, נהרג בראשון (17.11) לאחר שהידרדר עם שופל שנהג בו לתהום בעומק כ-30 מטרים באתר לטיפול בפסולת ליד היישוב. ראמי סואעד, חובש איחוד הצלה, מסר: "לדברי חברי מדובר בשופל זחל שהתהפך ונפל על מריסאת. לאחר פעולות חילוץ ממושכות, נקבע למרבה הצער מותו בשל אופי הפציעות הקשות שמהן סבל".

מהקבוצה למאבק בתאונות בניין ותעשייה נמסר: "זה העובד השישי שנהרג בתאונות עבודה מתחילת אוקטובר ביישובים ערביים, בהם רמת הפיקוח של מנהל הבטיחות התעסוקתית ירודה במיוחד. חמישה מהם נהרגו במהלך עבודתם באתרי בנייה. 15 עובדים נהרגו מתחילת שנה זו במהלך עבודתם במפעלים – כמספר ההרוגים בענף התעשייה בכל השנה שעברה. מצב בטיחותם של העובדים בכל ענפי התעשייה ממשיך להידרדר בחדות נוכח העדר קשב תקשורתי וציבורי וחוסר אכפתיות של הגורמים הממשלתיים הפועלים בתחום".

הקבוצה חשפה כמו כן כי הפועלים תושבי השטחים הפלסטיניים שנהרגו (15.11) בתאונות עבודה בטמרה הם איברהים הייט'ם פאלח סוואפט בן 14 מהעיירה טובאס שליד ג'נין, וחמזה מוואפק פארס נג'ם בן 25 מהעיירה סיריס שליד ג'נין. סוואפט הוא הנער הראשון שנהרג באתרי בנייה, מאז שבאוגוסט 2018 נחקק החוק האוסר על עבודתם ואף על כניסתם של בני נוער לאתרי בנייה בישראל. החוק אושר לאחר שבשנתיים קודם חקיקתו נהרגו שישה בני נוער ערבים בתאונות עבודה בענף הבנייה, כולם בתקופת חופשה מלימודיהם.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

שר האוצר בצלאל סמוטריץ' ובכירי משרדו בעת הצגת עיקרי התקציב לשנת 2025, 3 בספטמבר 2024 (צילום: חיים גולדברג/פלאש 90)

צעד נוסף של ממשלת הימין לקידום המדיניות הניאו-ליברלית

העלאת דמי הביטוח הלאומי מעמיקה את אי-השוויון

על כנה". כיום, כל הכנסה מעל סכום של 49,030 שקל לחדש אינה מחויבת בתשלומי ביטוח לאומי, כך שבעלי הכנסות גבוהות במיוחד אינם נדרשים לשלם דמי ביטוח מעבר לתקרה זו. המשמעות היא שעובדים בשכר נמוך נדרשים לשלם לביטוח הלאומי שיעור גבוה יותר מהכנסתם בהשוואה לעובדים בעלי הכנסות גבוהות מאוד.

יש לציין כי ההכבדה המוצעת בדמי הביטוח הלאומי תחול על כלל העובדות והעובדים, כולל אלה המשתכרים מעל מדרגת השכר הנמוכה, ויובילו להגדלת דמי הביטוח הלאומי ב-60 שקל בממוצע לכלל העובדים בישראל. עם זאת, כיוון שמדובר בסכום אחיד, לתוספת זו תהיה השפעה פוחתת והולכת ככל שהשכר גבוה יותר.

תקציב הביטוח הלאומי ייפול על העובדים

תזכיר החוק שהגיש משרד האוצר כולל שינוי גם במנגנון העדכון של מדרגת התשלום הנמוכה לביטוח הלאומי. החל מ-2026, מדרגת שכר זו תוצמד למדד המחירים לצרכן ולא לשכר הממוצע, מהלך שעלול להוביל לשחיקת ההדרגתיות. "שינוי זה עלול לגרום לכך שעובדים בשכר נמוך ימצאו עצמם במדרגת השכר הרגילה ויאלצו לשלם דמי ביטוח לאומי בשיעור גבוה יותר, דבר שיעמיק את נטל התשלומים על השכבות החלשות במיוחד", הדגיש הופמן-דישון.

לפי הדוח השנתי של המוסד לביטוח הלאומי, בשנת 2023 סך התקבולים מדמי הביטוח הלאומי (ללא דמי בריאות) הסתכמו ב-66.6 מיליארד שקל, כאשר 62.3 מיליארד שקל נגבו ישירות מהציבור ו-4.3 מיליארד בלבד הועברו מהאוצר כשיפוי. לפי התזכיר שפרסם משרד האוצר, התקבולים הנוספים שייוצרו מהעלאת דמי הביטוח מיועדים להקטנת השתתפות המדינה בתקציב הביטוח הלאומי, והם לא יגדילו את תקציב הביטוח הלאומי - מהלך שיכול היה לאפשר את החיזוק הפיננסי של הביטוח הלאומי או את הגדלת הקצבאות המסייעות בעיקר לשכבות המוחלשות. במילים אחרות: באצטלה של "תמיכה במאמץ המלחמתי", מוסיפים נדבך נוסף למדיניות הקפיטליסטית הניאו-ליברלית של ממשלת הימין. "שינויים המוצעים בדמי הביטוח הלאומי ישחקו עוד יותר את הפרוגרסיביות של מערכת המיסוי, ויעמיקו את אי-השוויון הכלכלי והחברתי", סיכם הופמן-דישון.

נמרוד עובד

כחלק מהתוכנית הכלכלית ומהצעת התקציב לשנת 2025, פרסם לאחרונה משרד האוצר תזכיר הכולל שינויים דרמטיים בשיעורי דמי הביטוח הלאומי. לפי מסמך חדש של מרכז אדוה, שכתב ירון הופמן-דישון, השינויים "צפויים להעמיק את אי-השוויון במערכת המיסוי בישראל".

מטרת השינויים המוצעים היא להקטין את הוצאות הממשלה ולפנות משאבים למימון המשך המלחמה ברצועת עזה ובלבנון ולהעמקת הכיבוש בגדה המערבית. שר האוצר, בצלאל סמוטריץ', אף הציע לספח את הגדה כבר בשנה הקרובה, מה שיוביל בהכרח להכבדה על תקציב הביטוח ולתמיכה נוספת במפעל ההתנחלויות.

נטל המימון של הגדלת התקציב יוטל על כתפי מעמד העובדים. במקביל, העלאת דמי הביטוח הלאומי צפויה ליפול בעיקר על כתפי העובדים המשתכרים שכר נמוך, ולא על בעלי ההכנסות הגבוהות ביותר. תזכיר האוצר הנוכחי הוגש במקום הצעה קודמת - חריפה עוד יותר - שבמרכזה עמדה הקפאה של כלל קצבאות הביטוח הלאומי. כעת מציע האוצר לעדכן את מרבית קצבאות הביטוח הלאומי - לבד מקצבת הילדים - אך במקביל להעלות את דמי הביטוח הלאומי במדרגת השכר הנמוכה.

הנטל יפול על העובדים בשכר נמוך

כיום, במדרגת השכר שעד 60% מהשכר הממוצע, עובד משלם 0.4% משכרו עבור דמי ביטוח לאומי, והמעסיק מוסיף 3.55%. נכון לשנת 2024, עומדת מדרגת שכר זו על 7,522 שקל בחודש. עם כניסת התיקון לתוקף, יעלה שיעור דמי הביטוח הלאומי במדרגה הנמוכה ב-1.6 נקודות אחוז, בהתחלקות שווה בין העובד למעסיק, כך שהעובד ישלם 1.2% משכרו והמעסיק - 4.35%. העלאה זו צפויה להקטין את שכר הנטו של עובדות ועובדים בשכר נמוך בעשרות שקלים לחדש. לדוגמא, עובדת בשכר מינימום - המשתכרת כיום 5,880 שקל בחודש, תשלם בעקבות השינוי 70 שקל בחודש דמי ביטוח לאומי, וזאת במקום 24 שקל ששילמה עד עתה, ואילו עובדת בשכר של 7,500 תשלם 90 שקל בחודש במקום 30 שקל. מדובר באובדן הכנסה של כ-570 עד 720 שקל בשנה שיוטל על העובדים בתחתית סולם ההכנסות.

הופמן-דישון: "הבעייתיות שבהעלאת דמי הביטוח הלאומי במדרגת השכר הנמוכה בולטת עוד יותר על רקע ההחלטה להותיר את תקרת השכר להפרשה לביטוח הלאומי

עובדים סוציאליים שוברים שתיקה מול הכנסת, יולי 2024 (צילום: עו"סות דמוקרטיות)

התקווה היא האנשים היוצאים לרחובות

אך ללא מענה מספק. ועוד: שני שלישים מהתקנים של העובדים הסוציאליים אינם מאוישים. העובדות הסוציאליות שנקראו לדגל בעקבות המלחמה נאלצו להזניח את האזרחים הזקוקים לסיוע יומיומי בשוטף. ככה לא נראית מדינה הדואגת לביטחון אזרחיה.

תקווה רדיקלית

בימים אלה, כשאנו מתנדנדים בין ייאוש לתקווה, אני רוצה לדבר על התקווה. הפילוסוף והאנליטיקאי ג'ונתן ליר מדבר על החזקה בעמדה של תקווה רדיקלית, שזו היכולת לשמר על תקווה גם בזמנים של חורבן אישי וקהילתי, גם כשאין עוגן מציאותי לאחוז בו. זו עמדה של אפשרות לחיים ולעתיד.

התקווה היא אתם, האנשים הנפלאים שיוצאים לרחובות. בפני מי שלא מצליח לצאת להפגין, פתוחות דרכים רבות אחרות לחולל שינוי בסביבתנו הקרובה - הדברים שאנחנו מלמדים את הילדים שלנו והמודל האישי. אל תפחדו להשמיע את קולכם בכל הזדמנות שנקרית. כולנו מסתובבים בין אנשים שדעתם שונה משלנו. זה מספק הזדמנויות רבות להשמיע קול. זה יכול להיות באסיפת הורים כשנשמעות אמירות נגד אוכלוסיות מיעוטיות; בשיחת סלון בין חברים; בשיח שבו קולגות בעבודה מהללים את הדיקטטורה ותומכים בהפקרת חטופים; בתור לקבלת שירותים כששומעים אחרים מדברים; ובמצבים אחרים רבים. הקול שלכם חייב להישמע. חיוני לשוב לעשייה אחרי שנתאושש. כי אסור לנו להרים ידיים!

אכן, בשנה האחרונה חוונו אובדן וטראומה אישית וקולקטיבית. אולם מתוך אובדן וטראומה עולה גם צמיחה. זו יכולה להיות אישית ועשויה להיות קולקטיבית. יכול קורה לפעמים בשנה הראשונה ולפעמים בהמשך החיים. אולי יהיה קשה לזהות אותה ורק במבט רטרופקטיבי נצליח להצביע ולומר: הנה הצמיחה. בעת הנוכחית הצמיחה הקולקטיבית היא הסולידריות שלנו והמחאה העצומה שלא נראתה כאן בעבר. עלינו להמשיך להחזיק בתקווה, לפעול ולדרוש את החזרת החטופים עכשיו ואת הפסקת המלחמה עכשיו, כדי שנוכל להשתקם.

נילי סברז

מתוך דבריה של עו"ס נילי סברז בהפגנה בפתח תקוה נגד ההפיכה המשטרית ולמען השבת החטופים, 2.11

קוד האתיקה של העבודה הסוציאלית מבוסס על כבוד האדם וחירותו. הוא מדבר על כך שהעבודה הסוציאלית פועלת לקידום רווחת בני האדם ואיכות חייהם, לקידום הצדק החברתי והשוויון, למימוש זכויות חברתיות, להעצמתם של אנשים מוחלשים/מופלים ושל אלה החיים בעוני ובהדרה. הפרקטיקה האתית נותנת קדימות לאחר על פני "האני". זו גם הסיבה להקמתה של קבוצת עו"סות דמוקרטיות כבר בתחילת ההפיכה המשטרית: עובדות סוציאליות לא יכולות לעמוד מנגד.

ואז הגיע 7 באוקטובר. הנורא מכל קרה: החטופים, הנרצחים, הניצולים, האימה, האובדן והטראומה האישית והקולקטיבית שחוונו כולנו. תחושת הביטחון שלנו נפגעה, אך גם העמיקה ההבנה שאין לנו ארץ אחרת וכי לנו יש רק את עצמנו. במקום שבו כשלו משרדי הממשלה, יצאה החברה האזרחית להציל את העם. חברותי העובדות הסוציאליות נמנו עם הראשונות שיצאו מבתיהן כבר בשבת השחורה והושיטו סיוע לפצועים, למפונים ולמשפחות חטופים.

לא מפתיע שהממשלה לא יורדת מהעץ

לא הופתענו בשנה האחרונה כשראינו שהממשלה לא יורדת מעץ ההפיכה המשטרית ופועלת בהפקרות כלפי כל שכבות האוכלוסייה. נתניהו יעשה הכל כדי להישאר בשלטון. אך השבת החטופים היא תנאי לשיקום החברה כולה ותנאי לשמירה על ערכי יסוד חברתיים והומניים. ומי שטוען שהשבת תפגע בביטחון, עושה גזליטינג. השבת החטופים היא חלק מהביטחון שאנו זקוקים לו, בדיוק כפי שילד זקוק לדאגה, לביטחון ולחמלה שמעניקים לו הוריו. כפי שאמרו עו"ס כרמית פלטי קציר, אחותו של אלעד קציר שנרצח בשבי, ועו"ס ניבה ונקרט, אימו של החטוף עומר ונקרט: החטופים הם חסרי הישע והם הונחו והופקרו בידי נתניהו וממשלתו.

חוקרים בתחום הרווחה טענו, כי מלחמות מגדילות את ההוצאה על ביטחון סוציאלי ורווחה ויוצרות מערכות רווחה מפותחות יותר. זה לא מה שראינו השנה. אנחנו עמוק בגירעון רווחתי. המערכת הייתה מורעבת ולא הייתה מוכנה להתמודד עם אתגרי המלחמה. אין שינוי משמעותי בתקציבים ובכוח אדם. אין מענים הולמים למפונים, לדורשי העבודה, לאנשים החיים בעוני, לנפגעות אלימות. להיפך, קיימת דרישה גוברת

המשטר האיראני מוביל למבוי סתום

מקווים, יבטיח את האינטרסים האימפריאליים של ארה"ב, ימנע מלחמה כוללת עם ישראל ויאפשר לרפובליקה האיסלאמית לשמור על מעמדה כמעצמה אזורית.

הרפובליקה האיסלאמית לא תשחרר את פלסטיין

ישנם קבוצות פוליטיות ופרשנים מחוץ למעגל הפנימי של המשטר, כולל כמה קבוצות המתהדרות בדגלי שמאל, שטיפחו עד לאחרונה את האשליות לגבי "ציר ההתנגדות". בהתעלמן מההשפעות ההרסניות של המדיניות הניאו-ליברלית של המשטר מבית וממדיניות החוץ הפזיזה המבקשת לייצא את ההשקפות הריאקציונריות של "האסלאם הפוליטי", טענו קבוצות אלה כי "ציר ההתנגדות" יגן על האינטרסים הלאומיים של איראן, על ביטחונה ועל ריבונותה מפני האימפריאליזם האמריקאי.

היו אף שציפו מהרפובליקה האיסלאמית, בסיוע "ציר ההתנגדות" ובאמצעות עימות צבאי ישיר עם ישראל, להציל את העם הפלסטיני. זאת במקום לנהוג באחריות ולקדם שלום והפסקת אש כדי לשים סוף לטבח בעזה. לאיו הצלה יכולים הפלסטינים לקוות ממשטר הרפובליקה האיסלאמית, אשר לא מסוגל אפילו להציל את העם באיראן מעוני עמוק ומעורר?

סבלו הרב של העם הפלסטיני בשבעת העשורים האחרונים, וכן מאבקם הלגיטימי, האמיץ והנחוש של הפלסטינים לעצמאות, נוצלו בידי הרפובליקה האיסלאמית כבוטות. המשטר ראה בהם אמצעים לקידום חזון "החליפות האיסלאמית" באזור, ולחיוזק שלטונו הסמכותני מבית ומחוץ. הכישלון הברור של מדיניות "ציר ההתנגדות" מבית היוצר של המשטר התיאוקרטי, יחד עם הצורך הדחוף למנוע מלחמה על רקע המצב האזורי המסוכן, צריכים לשמש לקח עבור השמאל והכוחות הלאומיים המתקדמים. הניסיון האיראני הוכיח פעם נוספת כי הדרך לשינוי פוליטי וכלכלי מן היסוד ולהגנה על האינטרסים הלאומיים אינה יכולה להתממש באמצעות ממשלות או מיליציות ריאקציוניות הנאמנות לתפיסת "האסלאם הפוליטי".

סוג זה של כוחות ומשטרים איסלאמיסטים ריאקציוניים – מאפגניסטן ועד צפון אפריקה – משתף פעולה באופן ישיר או עקיף עם האימפריאליזם האמריקאי ובעלי בריתו באזור. הוא פוגע פגיעה עמוקה במאבקים העממיים ובמאמצי השמאל והכוחות הלאומיים המתקדמים. בעשורים האחרונים, היעדרם או חולשתם של כוחות עממיים באזור יחד עם עליית ממשלות וכוחות דתיים-ריאקציוניים, מילאו תפקיד מרכזי בהיעדר הפיתוח הכלכלי והחברתי, בשלילת החירות, בהחרפת התוקפנות הישראלית ובערעור השלום.

מתוך הכרה במצב המסוכן ובאיום הגובר של מלחמה אזורית המערבת את איראן, מצביעה מפלגת "תודה" שוב על תפקידו החשוב של השמאל – להגן על השלום. עלינו לשלב ידיים ולבנות מחדש את תנועת השלום באיראן כך שתהיה חזקה ורחבה יותר, ותוכל לעמוד בפרץ מול המלחמה והמיליטריזם. עלינו לעצור את מעשי הטבח באזור ולקדם מאבקים עממיים נגד המשטרים הכובשים והדיקטטוריים, כדי להבטיח חיים בכבוד לאומות ולעמים.

מתוך מאמר המערכת של העיתון

"נאמה מרדום" המזהה עם מפלגת "תודה" -

המפלגה הקומוניסטית האיראנית

תרגום מאנגלית: א. בן יאיר

בימים אלה חשים האיראנים ברובם את המשבר הכלכלי על בשרם. בה בעת, הם חוששים לחייהם ולמצב במדינה נוכח המלחמה הפסיכולוגית שמנהלת ממשלת ישראל הפושטת נגד איראן ורטוריקת ההסלמה של המשטר. עבור רוב אזרחי איראן, החלפת הנשיא ושלל ההוראות הריקות מתוכן שפרסמה "ההנהגה" בחודשים האחרונים לא שיפרו במאום את המצב הכלכלי. הם גם לא הציעו תקווה כלשהי לשיפור חייו של מעמד העובדים האיראני. ראשי המשטר, כולל ח'אמנאי והנשיא שמינה, מודעים היטב למציאות זו. האיראנים ברובם מבינים כי על רקע המתח האזורי הגובר וסכנת העימות הצבאי בין הרפובליקה האיסלאמית לישראל – פתרון המשבר הכלכלי ועצירת השחיקה ברמת החיים ידרו מעל סדר היום.

בעקבות מעשי הטבח ורצח העם בשטחים הפלסטיניים והמתקפות הרצחניות על לבנון, חותרת ממשלת נתניהו מחרחרת המלחמה בגלוי להביא את אש המלחמה לאיראן, תוך שימוש בנשק אמריקאי נגדה. הלוחמה הפסיכולוגית של ישראל ואיומיה בדבר מתקפה צבאית נגד איראן כבר גורמים נזק רב לכלכלתה פושטת הרגל של הרפובליקה האיסלאמית, וכתוצאה מכך פוגעים גם במחיתם של העובדים באיראן. מצב זה מציב בפני הציבור האיראני שאלה חשובה: לשם מה דרדר המשטר את ארצנו למצב כה מסוכן, בו היא חשופה למתקפה צבאית מצד ישראל והאימפריאליזם האמריקאי?

ההימור על "ציר ההתנגדות" נכשל

התשובה לשאלה זו מצויה במדיניותו של המשטר האסלאמי. במשך ארבעה עשורים הנהיג המשטר מדיניות פנים חסרת-צדק, קפיטליסטית ורודנית, ובצדה מדיניות חוץ של "צוא המהפכה האסלאמית". מדיניות זו שמה דגש בפעילות של "כוח קודס" (הזרוע הבינלאומית הידועה לשמצה של משמרות המהפכה) מחוץ לגבולות איראן, במקביל לגיוס של כוחות איסלאמיסטיים נוספים במסגרת מה שמכונה "ציר ההתנגדות".

מדיניות זו נחלה כישלון. כוחות הפרוקסי האיסלאמיסטיים, שנועדו להרתיע את ישראל וארה"ב מפני מתקפה ישירה על איראן, ספגו מפלות ברוות. בה בעת, חייהם ומאבקם של הפלסטינים נפגעו עמוקות מהכבוש הקולוניאלי ומרצח העם שמבצעת ישראל.

בשלושת העשורים האחרונים ניהלו זרועותיו של המשטר, תחת הוראותיו העשירות של ח'אמנאי, מדיניות חוץ הרפתקנית ויקרה מאוד שנועדה לגייס בעלי ברית איסלאמיסטיים מחוץ לגבולותיה של איראן. בה בעת, במקום לקדם צמיחה ופיתוח בר קיימא שיטיבו עם האוכלוסייה, קידם המשטר מדיניות כלכלית ניאו-ליברלית שהפכה את הכלכלה האיראנית לאתר של ביזה ושל צבירת הון בידי מקורבי המשטר ובעלי ההון הגדולים. התוצאה היא - כלכלה פושטת רגל, בה תנודות בשער הדולר ומגזר פיננסי-מסחרי מושחת פוגעים ברווחת העם העובד ומסכנים את האינטרס הלאומי.

עד לאחרונה, הפיצו התקשורת הממלכתית ומפקדי משמרות המהפכה תעמולה מופרזת שהציגה את "ציר ההתנגדות" כמגן וככוח הרתעה נגד ישראל. כעת התגלה לעיני כל שהערכה זו הייתה שגויה באופן עמוק. בתגובה למצב הקשה אליו נקלעו, נראה כי ראשי המשטר מקווים למצוא פתרון באמצעות משא ומתן עם ארה"ב ששייב את מאזן הכוחות האזורי למצבו טרם המלחמה. פתרון כזה, הם

בעקבות ספרה החדש של מייסון ארשיד שחאדה הקומוניסטים הערבים וזהות המיעוט הפלסטיני

שלי בספר היא שחיבור זה הסתמך על שיקול ריאליסטי, והוא ההישארות – הצומוד. מבחינתם לא הייתה חשיבות לשאלה אם יישארו בתחומי מדינת ישראל או במדינה הפלסטינית שהייתה אמורה לקום לפי תוכנית החלוקה. הם הסכימו לחזון שתי המדינות, שעדיין תקף, בלי שפיכות דמים, ובלי גירוש. הגישה הריאליסטית שלהם מסבירה את הסכמתם ב-1947 עם תמיכת ברית המועצות בתוכנית החלוקה של האו"ם, שהתאימה לאינטרס הצומוד כלאום על אדמתו. הנוצרים האורתודוקסים, שהובילו הסכמה לתוכנית החלוקה, היו תושבי חיפה והגליל. הם היו רחוקים מיפו ומירושלים ומן החוסיינים והמופתי, אשר שלטו במועצה המוסלמית העליונה. זה ההסבר שלי לכך שהם היו הגוף הפוליטי הערבי-פלסטיני היחיד שהסכים לתוכנית החלוקה ולהקמת שתי מדינות – יהודית ופלסטינית – זו בצד זו.

מדינת ישראל, מאז הקמתה, היא מה שאת מכנה "מרחב הכלאה זהותי", שבו מילאו הקומוניסטים הערבים תפקיד מרכזי בהבניית זהות היברידית של המיעוט הערבי הפלסטיני. הסביר.

רוח התקופה הייתה אז כזאת שאפשרה לקומוניסטים לגלם את השאיפה של הפלסטינים לזהות לאומית בתחומי המנדט הבריטי. הקומוניסטים סיפקו את החיבור של לפחות שני מעגלים: האזרחי והלאומי. את לא יכולה להבדיל בדיבור שלהם אם מדובר בזהות לאומית או בזהות אזרחית. וזו ההיברידיות שאני מדברת עליה. היברידיות היא משא ומתן זהותי. או שאני קולטת מרכיבים לתוך הזהות שלי, או שאני מסרבת לקבל, או שאני מחכה. כולנו בעלי זהות היברידית המובנית בהשפעת המפגשים שלנו עם בני אדם אחרים. אבל להיברידיות עצמה יש משקל חזק יותר בקרב מיעוט שמושפע מן הרוב המעביר להם מסרים מעצבי זהות. בין הגורמים מעצבי זהות של הקומוניסטים היה גם המפגש עם היהודים במפלגה. באופן דומה השפיע גם המפגש של הערבים הפלסטינים עם היהודים במדינה. ההבניה הזהותית שלהם היא בהשפעת המרחב הזהותי שנקרא ישראל, וכיום הם שונים מכל קבוצה של פלסטינים בכל מקום אחר. היברידיות הוא מושג המתאר הבנייה של זהות מורכבת. הטענה שלי היא שהפלסטינים בישראל הם "היברידים ללא מדינה". הם אינם מזדהים מבחינה לאומית עם המדינה משום שהזהות הלאומית שלהם לא הוסדרה, ועם זאת הם אינם מעוניינים להתנתק ממנה. אני טוענת, שכאשר תוקם מדינה פלסטינית, ותוסדר האוטונומיה התרבותית של אזרחי ישראל הפלסטינים, יסתיים הסכסוך ולא יהיו דרישות נוספות, כי הפלסטינים יכירו במציאות הקיימת.

המחקר שלך מסתיים ביום האדמה, 30 במרס 1976. מדוע?

כי עד יום האדמה 1976 היו הקומוניסטים הקבוצה המקומית הכמעט יחידה במרחב הפוליטי שנודעה לה השפעה על זהות הערבים בישראל. אחרי '67 ולקראת סוף שנות ה-70 ותחילת ה-80, התחילו גם מפלגות וקבוצות פוליטיות אחרות להשפיע על הזירה הפוליטית ועל הזהות של הערבים בישראל. אז עצרתי שם.

כדור ישכר

ספרה החדש של ד"ר מייסון ארשיד שחאדה: "בשם האל, המפלגה והלאום – סיפורם של הקומוניסטים הערבים בישראל 1920 – 1976" (רסלינג, 2024), מפגיש את שתינו בשיחת זום. הספר, העשיר בעדויות, בתעודות ובתובנות, הוא עיבוד של עבודת הדוקטורט של ארשיד שחאדה, מרצה למדע המדינה ולהיסטוריה פוליטית באוניברסיטת בר אילן ובאוניברסיטה הפתוחה.

ארשיד שחאדה מדגישה בספר את חשיבות ההסתכלות על ההיסטוריה בהקשר של המקום והזמן. מנקודת מבט זו, סיפורם של הקומוניסטים הערבים שהיו חברים במפלגה הקומוניסטית של פלשתינה, בליגה לשחרור לאומי ובמק"י משנות ה-20 של המאה ה-20 עד ליום האדמה 1976, מועד שבו מסתיים הספר, חשוב ביותר להבנת זהותו האזרחית והפוליטית של המיעוט הערבי בישראל גם היום.

את מתארת את התנועה הקומוניסטית מאז הקמתה כרב קולית ופולורליסטית, אך מתמקדת בחבריה היוונים-אורתודוקסים. למה בהם?

שאלת המחקר שלי התעוררה כשהבחנתי בטרמינולוגיה דתית בעיתון המפלגה הקומוניסטית בשפה הערבית "אל-אתיחאד" בתקופה עליה כתבתי. תהיתי: הרי הם קומוניסטים. השאלה השנייה הייתה מדוע הנוצרים בליגה לשחרור לאומי, ולאחר מכן במק"י, היו ברובם בני העדה היוונית-אורתודוקסית. במיוחד בלטו הארמנים שהיו מראשוני המצטרפים למפלגה הקומוניסטית של פלשתינה. חיפשתי תשובות בארכיון המפלגה הקומוניסטית שהוחזר ב-2015 ממוסדקה לישראל ביוזמת תמר גוז'נסקי. המפלגה העבירה את הארכיון לברית המועצות לאחר המהפך של 1977 מחשש שתחת ממשלת בגין הוא יושמד. בין המסמכים משנות ה-20 שנשמרו בו מצאתי התכתבות מ-1925 בין משה שרתוק (שרת), שהיה אז חבר מערכת "דבר", לבין יצחק בן צבי, שכיהן כחבר הוועד הפועל של ההסתדרות, ושתחת אחריותו הייתה גם האוכלוסייה הערבית בארץ. ההתכתבות עסקה בהתגבשותן של שתי קבוצות עדתיות מובחנות במפלגה הקומוניסטית הפלשתינאית: האחת מוסלמית והשנייה נוצרית יוונית-אורתודוקסית. התברר, כי הנוצרים איבדו אמון בכמורה היוונית, שהשתלטה על הכנסיות המקומיות ועל נכסיהן בחסות השלטון העות'מאני, והם מצאו תשובה פוליטית לבעיותיהם בתנועה הקומוניסטית.

איך מתיישבת הזהות הדתית של היוונים-האורתודוקסים עם המרקסיזם, ואין קיבל אותם המרכז הקומוניסטי האתאיסטי והעל-לאומי בברית המועצות?

ברית המועצות הייתה ריאליסטית ביחסה לשלוחותיה בעולם. היה ידוע לה שבמזרח התיכון יש רגישות עליונה לדת כזהות שקודמת לכל. עוד מימי האימפריה הביזנטית, ובהמשך תחת השלטון העות'מאני, היה לכנסייה האורתודוקסית מעמד פוליטי. הצטרפותם של הנוצרים האורתודוקסים למפלגה הקומוניסטית שיקפה את הצורך שלהם בחיבור בין זהותם הדתית לבין זהותם הלאומית הייחודית. הם הסיקו שהחיבור למפלגה הקומוניסטית יאפשר להם להיפטר משליטת הכמורה היוונית ובו בזמן לשמור על זהותם הלאומית. התזה השנייה

פאנק נגד המלחמה וההשתקה

מתוך הופעת "הרשימה השחורה" (צילום: הגדה השמאלית)

להערכת, תרמנו להרחבת השיח הציבורי נגד המלחמה ונגד השתקת אמנים. נוצר עניין תקשורתי יחסית גדול סביב ההופעות שלנו. העלנו למשל נאום של אחד המוסיקאים מ"הרשימה השחורה" ולנאום הזה יש כבר יותר מ-70 אלף צפיות. האירוע הזה עשה הרבה רעש.

סצנת הפאנק נוטה באופן כללי לטוטאליות שמאלית. לכן ניסיונות הרדיפה וההשתקה בתוך קהילת הפאנק היו חריגים מאוד. לא תמצא עוד סצנות מוזיקליות בישראל שאנשים מוכנים לעמוד מאחורי הדעות השמאליות שלהם בצורה כזאת. כאשר אומרים שאסור לנו להופיע בגלל העמדות שלנו, אז אנחנו נופיע ונדבר דווקא על העמדות האלה.

איך התחבר הפאנק לטוטאליות השמאלית?

תרבות הפאנק היא תרבות שמאל, היא תמיד הייתה כזאת. המוסיקה מעבירה ערכים של שמאל, חופש והומאניות. זה ממש הבסיס של כל ההיסטוריה של הפאנק, כל המורשת שלו. היה בעבר קצת פאנק ימני אבל זה ממש לא עבד. אנשי הקהילה הפאנקיסטית הם רדיקלים מאוד וכל אמני הפאנק בחו"ל גם הם מאוד רדיקלים. פאנק יותר משהוא מוסיקה זו תנועה חברתית: קודם כל ערכים ואחר כך המוסיקה. ניגנתי למשל עם ההרכב שלי באחת ההופעות. אבל ההרכב שלי הוא לא הרכב פאנק אלא ג'אז אוונגארד. העניין היה המסרים והערכים שהעברנו לקהל.

איך אתה מסביר את שתיקת האמנים?

יש לזה כמה רמות. דבר ראשון ישנם הרבה אמנים שמקבלים את המצב ותומכים במלחמה בעזה, כמו מרבית האזרחים. שנית, בקרב אמנים יותר ביקורתיים קיים פחד אמתי ומוכן שישחירו את שמם ויפגעו להם בפרנסה. אנשים פוחדים שיפרסמו עליהם שהם "תומכים בערבים בעזה" ואז לא יזמינו אותם להופיע עוד. זה דבר שיכול לקרות לחלוטין, בהתחשב בכך שהמטרה כבר עכשיו סוגרת מועדונים וכולאת אמנים. אני מוכן להתערב ששלומי שבן או יזהר אשדות, לדוגמה, לא תומכים במלחמה, אבל הם לא יעזו להגיד כלום.

לכן היה לנו כל כך חשוב להקים את הפלטפורמה, שבה כן אפשר להעביר מסרים כאלה. אני מאוד מקווה שאנשים יתחילו לפתוח את הפה ויפסיקו לפחד. מעבר לכך, אני מקווה מאוד שהמלחמה הזאת כבר תסתיים ושנאשים יפסיקו להתגייס לצבא שמאפשר לה לקרות.

דויד מרגלית

העיתונים עוסקים רבות בשבועות האחרונים בפרשיות הביטחוניות במשרד ראש הממשלה, אשר במרכזן - ניסיונותיו של ראש הממשלה להנדס את תודעת האזרחים נגד עסקת חטופים באמצעות הדלפת מסמכים מסווגים. אך הנדסת התודעה של המשטר לא החלה בפרשיות הביטחוניות; היא קיימת כבר מקום המדינה. יחד עם זאת הנדסת התודעה באמצעות הפחדה התגברה משמעותית מאז החלה המלחמה.

שעות ספורות לאחר מתקפת החמאס ב-7 באוקטובר, כבר החל מסע רדיפה ודה-לגיטימציה כלפי האזרחים הערבים בעקבות פרסומים באינטרנט. משטרת בן גביר עצרה אזרחים תמימים, סטודנטים

ואנשי תרבות ורוח בטענה שפרסמו תמיכה בטרור ברשתות החברתיות. בהמשך, ניסיונות ההפחדה והנדסת התודעה הגיעו גם לציבור היהודי. בין השאר דרך דה-לגיטימציה לאמנים ולאנשי תרבות שהביעו תמיכה וסולידריות עם תושבי עזה.

בזמן שאמנים רבים בוחרים לשתוק מול הזוועות בעזה, בסצנת הפאנק הישראלית נשמעים קולות מחאה רבים. בחודשים האחרונים התקיימה במועדון הגדה השמאלית סדרת הופעות תחת השם "הרשימה השחורה" שחלק מהכנסותיו נתרמות לקמפיין "חשוב על עזה" בהובלת חד"ש. ההופעות כללו מסרים נגד המלחמה והכיבוש, נגד הציונות ונגד גיוס לצה"ל ובעד עתיד של שלום ושוויון. לאחר שתי הופעות מוצלחות מאוד, ולקראת ההופעה האחרונה בסדרה, שתתקיים ביום שישי, 29.11, במועדון הגדה השמאלית, שוחח 'זו הדרך' עם בר לוי, מוסיקאי ומנהל הגדה השמאלית.

איך התחיל הרעיון של "הרשימה השחורה"?

לפני כמה חודשים פורסם פוסט בקבוצה באינסטגרם של להקות פאנק ומאטל על להקה חיפאית בשם "ראגום" בו נטען שאסור לתת ללהקה הזאת במה בגלל שהם שמאלנים רדיקלים. נוצר הרבה שיח סביב הפוסט הזה, ובעקבותיו כמה אנשים פרסמו רשימה של להקות פאנק שלדעתם אסור לתת להם בימה בארץ בגלל העמדות שלהם נגד המדינה והמלחמה. הרשימה הופצה למנהלי מועדונים ופסטיבלים.

אותם מנהלים שקיבלו את הרשימה עדכנו אותן להקות על קיומה של הרשימה וככה הסיפור הזה יצא החוצה. יצרתי קשר עם רועי אלעני, שהוא המפיק של פסטיבל הפאנק הכי גדול בארץ, ויחד איתו החלטנו להקים פסטיבל מוזיקה נגד המלחמה, אשר מבוסס על הלהקות שניסו להשתק יחד עם להקות נוספות שגם הן מדברות נגד המלחמה, הכיבוש והציונות.

האם שינו ההופעות את היחס למתנגדי מלחמה?

בסופו של דבר, הדעות של אנשים בארץ מאוד מושרשות. זה לא בהכרח שמישהו יגיע להופעה ופתאום תשתנה דעתו לגמרי. מה שכן, היו בהופעות הללו הרבה מאוד צעירים, חלקם לפני גיוס. הם נחשפו פתאום למקום שבו מותר להם להביע דעות נגד המלחמה או הצבא. אני חושב שעל אותם צעירים זה מאוד השפיע.

השמאל הציוני נופל למלכודת האחדות

דיבור שמאלי

התקשורת בידי הפשיזם,

הפופוליזם וההון

מפגש עם עיתונאי "העין השביעית" ו"זו הדרך"

יום חמישי 21.11 | 18:30 | אחד העם 70, תל אביב

חד"ש תל אביב

ייצוג לרוב בלבד

דיון ערבי-יהודי בחוק הפסילה

בהשתתפות ח"כ לשעבר יוסף ג'בארין, רון

גרליץ, מנכ"ל מרכז אקורד, ועו"ד נועה לוי

יום רביעי 27.11 | 19:00 | אחד העם 70 תל אביב

תנד"י ונשים בלבן

מפגש נשים לציון יום המאבק

באלימות נגד נשים

בתוכנית: סיור, ארוחה ודיון

יום שישי 22.11 | 10:00 | שמשון הגיבור 2, רמלה

הגדה השמאלית

"הרשימה השחורה"

הופעות פאנק נגד המלחמה

יום שישי 29.11 | 18-12 | אחד העם 70, תל אביב

סניפי מק"י וחד"ש ירושלים

אבלים על מות החברה והפעילה המסורה

רות אלרז

ומשתתפים בצער המשפחה והידידים

יו"ר הדמוקרטים, אלוף (מיל') יאיר גולן, תקף את ממשלת נתניהו וקרא להקים ממשלת "אחדות לאומית". הוא נאם בכנס הראשון של פורום ארלוזורוב ההסתדרותי שנערך (19.11) במוזיאון אנו שבקמפוס אוניברסיטת תל-אביב. כאשר נשאל על משנתו הכלכלית, השיב גולן, שאחת מבעיותיה הקשות של ישראל היא פריון העבודה הנמוך. לדבריו, "ההשתתפות הנמוכה של חרדים וערבים בשוק העבודה היא הסיבה לכך". את דבריו קטע בקריאה מן הקהל פרופ' יוסי זעירא, לשעבר נשיא האגודה הישראלית לכלכלה, שאמר: "הסכסוך הוא הסיבה לפריון הנמוך". גולן סירב להתייחס לדבריו. גולן גם התעלם ממחקרים שהוצגו מוקדם יותר במהלך הכנס מהם עולה כי פריון העבודה בישראל עולה בהתמדה, אך התמורה מעליית הפריון לעבודה – שכר העובדים, אינו מתקדם בגלל חולשת ארגוני העובדים ובצע הכסף של המעסיקים.

שותפות השלום

יוצאים לרחוב, יוצאים מעזה

יום מחאה ארצי

יום שישי 29.11 | ברחבי הארץ

חד"ש סטודנטים י-ם

הרצאת מבוא לכלכלה

פוליטית מרקסיסטית

בהנחיית פרופ' גדעון פרוידנטל

יום שלישי 26.11 | 19:00 | כורש 14 י-ם

השבוע לפי איתי בנימיני

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

